

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN ÅRSMELDING 2019

Båttur - Fagkonferansen i Kristiansand 2019

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

1. Medlemsutvikling

Kommunesammenslåinger per 1.1 2020 har redusert medlemstallet til FKT. Ved utgangen av 2019 var tallet på medlemmer 206 (173 kommuner, 10 fylkeskommuner og 22 sekretariat). 1.1 2020 var tallet på medlemmer redusert til 156 (130 kommuner, 4 fylkeskommuner og 22 sekretariat).

Medlemsandelen varierer fra fylke til fylke. Vestlandet er generelt en landsdel der FKT står sterkt.

2. Slik var styret sammensatt i 2019

Leder	Benedikte Muruvik Vonen (2018-20)	Rådgiver, Temark - Agder og Telemark Kontrollutvalgssekretariat IKS
Nestleder	Dag Robertsen (2018-20)	Nestleder kontrollutvalget, Moss kommune
Styremedlem	Marit Gilleberg (2018-20)	Kontrollutvalget, Tolga kommune
Styremedlem	Ivar Mork (2018-20)	Kontrollutvalget, Ulstein kommune
Styremedlem	Einar Ulla (2019-21)	Kontrollsjef i Sogn og Fjordane fylkeskommune
Styremedlem	Liv Tronstad (2019-21)	Seniorrådgiver Konsek Trøndelag IKS

Varamedlemmer:

Vara (1) Pol.	Terje Engvik (2018-20)	Nestleder kontrollutvalget, Førde kommune
Vara (2) Pol.	John Helge Andersen (2018-20)	Nestleder i kontrollutvalget, Røros kommune
Vara (1) Sekr.	Kjell Tore Wirum (2019-20)	Daglig leder Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat
Vara (2) Sekr.	Jane Anita Aspen (2019-21)	Daglig leder Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

3. Den økonomiske situasjonen i FKT

Årsregnskapet for 2019 viser at FKT har en egenkapital på kr 1 584 344,- og at det var et positivt driftsresultat på kr 273 594,- mot budsjettert positivt driftsresultat på kr 300,-. Overskuddet skyldes først og fremst at en del av lønnen til generalsekretæren ble dekket av prosjektmidler fra KMD. I tillegg hadde vi blant annet større overskudd på kurs og konferanser enn forventet.

FKT-styret 2019-2020

4. Aktiviteten i 2019

Sentrale aktiviteter dette året har vært fagkonferanse med årsmøte i Kristiansand og gjennomføring av en to-dagers konferanse for sekretariatene på Lillestrøm. For første gang hadde vi et eget arrangement under Arendalsuka i august. I november arrangerte vi kurs i kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor. Kurset ble holdt på Lillestrøm.

Arbeidet med veiledere har vært en sentral del av arbeidet i sekretariatet. Styret har brukt tid på faglig utviklingsarbeid, representasjon, samt kontakt med myndighetene og andre organisasjoner.

4.1. Styrearbeidet

Styret har hatt 7 ordinære styremøter i 2019. Det er behandlet 104 styresaker og 30 referatsaker. Styremøtene ble lagt til Oslo, Arendal og Gardermoen. De viktigste sakene styret har arbeidet med er omtalt spesielt nedenfor. Protokoller fra styremøtene blir fortløpende publisert på de lukkede medlemssidene på våre hjemmesider.

4.2. Sekretariat for FKT

Forum for Kontroll og Tilsyn har hatt eget sekretariat og en generalsekretær siden 1.1 2018. Sekretariatet ble først lokalisert med eget kontor i Oslo sentrum, i kontorfellesskap i Tollbugata 32. I desember 2018 ble kontoret flyttet til kontorfellesskap i Kristian August gate 14 i Oslo. Her er vi lokalisert sammen med to ideelle organisasjoner (Transparency International Norge og Tax Justice Norge) og to bedrifter (Viis AS og Vennerød Forlag As). Til sammen er vi 9 personer i kontorfellesskapet.

4.3. Fagkonferanser, kurs og årsmøte

4.3.1. Sekretariatskonferanse

Dette var FKTs tiende konferanse spesielt tilrettelagt for sekretariatene. Den ble gjennomført i Lillestrøm 26. - 27. mars 2019.

Her ble det blant annet satt søkelys på internkontroll, revisjonskvalitet, fusjonering av sekretariat, påse-ansvaret overfor regnskapsrevisor, personvern og forskriftsarbeidet til den nye kommuneloven. Det var 43 deltakere til stede. Det er 10 mer enn året før.

[Her finner du mer om det faglige innholdet](#)

Sekretariatskonferansen 2019

4.3.2. Fagkonferanse og årsmøte i Kristiansand

Avviklingen av fagkonferanse og årsmøte i Kristiansand, 4.–5. juni 2019, var den største aktiviteten også dette året. Det var ca. 135 deltakere til stede. Konferansen har etablert seg som en viktig samlingsplass for kontrollutvalgene og sekretariatene. Dette er også en arena der departementet blir invitert til å informere om hva departementet jobber med innenfor egenkontrollen. I 2019 var temaet den nye forskriften for kontrollutvalg og revisjon. Konferansen gir mulighet for faglig samhandling både integrert i fagkonferansen og ellers utenom det faglige programmet. Evalueringen viste gode tilbakemeldinger på utbytte og gjennomføring også denne gangen.

Tema i 2019 var blant annet, cyberkriminalitet, kommunale arkiv, habilitet og åpenhet, utilbørlig påvirkning og varsling

[Her finner du mer om det faglige innholdet](#)

Selfie med Ketil Reithaug fra Arkivverket

4.3.3. Arendalsuka

I år hadde FKT sitt første arrangement under Arendalsuka.

Det kommunale selvstyret er sterkt forankret i det norske demokratiet, men er de kommunale kontrollutvalgene godt nok rustet? Er det politisk vilje i kommunene til å ta den kommunale egenkontrollen og kontrollutvalg på alvor? Vi tok debatten under Arendalsuka.

Medvirkende:

- Bård Hoksrud, Stortingsrepresentant og kontrollutvalgsleder i Bamble kommune, Fremskrittspartiet
- Marit Gilleberg, Kontrollutvalgsleder i Tolga kommune, Arbeiderpartiet
- Mette Gundersen, Nestleder, KS
- Benedikte Muruvik Vonen, Styreleder, Forum for Kontroll og Tilsyn

Vi er fornøyde med oppmøtet, ca. 35 personer.

Arendalsuka 2019

4.3.4. Kurs – kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor

I handlingsplanen er et av målene å utvikle og gjennomføre opplæringstiltak utenom de tradisjonelle konferansene.

5.- 6. november hadde vi kurs om kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor. De fleste påmeldte var kontrollutvalgssekretærer, men det var også noen revisorer blant deltakerne. Kurset var basert vår nye veileder om påse-ansvaret. Det var et variert program med interessante foredrag: Hvordan er kvaliteten på den kommunale revisjonen? Hvordan kan kontrollutvalget utføre påse-ansvaret på en tydelig og konkret måte? Hva bør revisor orientere kontrollutvalget om?

[Her finner du mer om det faglige innholdet](#)

Det var ca.30 personer som deltok på kurset.

4.4 Profiling

FKTs hjemmeside:

- FKTs hjemmeside www.fkt.no er en viktig informasjonskanal mellom årsmøtene og konferanser.
- Det er mulig å melde seg inn i FKT direkte fra hjemmesiden.

- Det er også mulig å melde seg på konferanser via hjemmesiden.
- Sekretariatet er nettredeaktør og foretar den løpende oppdateringen av hjemmesiden.

FKT i sosiale media:

- Vi har ca.130 følgere på Twitter. @FKT_no. Fra 2018 har vi også hatt en facebook-side: @FKT.no. Her har vi oppnådd å få 85 følgere. Vi oppfordrer medlemmene til å følge oss på sosiale medier. Her legger vi ut og deler relevante artikler og innlegg.

FKT i media:

- Styreleder i Kommunal Rapport 6. september, Tid for Valg <https://kommunal-rapport.no/meninger/debatt/2019/09/tid-valg>

FKT har i 2019 gitt høringsuttalelse til:

- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Forskrift om overgangsbestemmelser til ny kommunelov
- NKRFs standard for forenklet etterlevelsesk kontroll

Styrets deltakelse på kurs og konferanser mm.:

- Generalsekretæren og flere av styrets medlemmer deltok på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 30.-31.januar.
- I forbindelse med styremøtet i 13.-14. august, fikk styret anledning til å delta på et par relevante arrangementer under Arendalsuka
- Generalsekretæren deltok på sekretariatsamlingen til NKRF i Oslo 11.-12.september.
- FKT var invitert som gjest til Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat sin opplæringsdag for kontrollutvalg 20. november. Styreleder var blant arrangørene. Generalsekretæren representerte FKT.

4.5. Kontakt med myndigheter og andre organisasjoner

Kommunal og moderniseringsdepartementet, KMD

I 2019 har det vært tett kontakt med departementet i forbindelse med at FKT fikk tildelt oppdraget med å lage en veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal

egenkontroll. Bakgrunnen for at departementet ønsket denne veilederen, er endringene i den nye kommuneloven der fylkesmannen er gitt en tydelig samordningsrolle. Departementet har hatt sin faste representant i styringsgruppen. Se også kap. 4.6.

Generalsekretæren ble i denne forbindelse invitert til dagsseminar om samordning av statlig tilsyn med kommunene 13. juni.

Generalsekretæren har også vært FKTs kontaktperson i KMD-prosjektet «Nasjonal tilsynskalender». Fylkesmannen i Møre og Romsdal fikk oppdraget fra KMD om å utvikle en felles nasjonal tilsynskalender som kan brukes av alle embeter og andre statlige tilsynsmyndigheter. Målet er at kalenderen skal gi både kommunene og statlige tilsynsmyndigheter en oversikt over planlagte og gjennomførte tilsyn. Kalenderen legger også til rette for at sekretariatene kan legge ut rapporter og planer for forvaltningsrevisjon.

Det har vært tre samlinger der kontaktpersonene har vært til stede; 28. februar (Gardermoen), 26. april (Gardermoen) og 28. november (Oslo). Kontaktpersonenes rolle var å være testpersoner.

På initiativ fra medlemmer har FKT i løpet av 2019 sendt flere henvendelser til departementet der vi har spurt om uttalelser og tolkninger av ulike bestemmelser i kommuneloven. Svarene vi har mottatt har vi videreformidlet til medlemmene i e-post, medlemsbrev og på FKTs sin hjemmeside. Det viktigste som vi har fått avklart i 2019 er spørsmålet om hvordan vi skal forstå bestemmelsen om at lederen i kontrollutvalget ikke kan være samme parti eller gruppe som ordføreren. I denne sammenhengen var det begrepet «gruppe» som ble avklart.

17. desember hadde FKT et møte med departementet for å diskutere om det kan stilles spørsmålsteget til revisors habilitet når revisor samtidig er kommunens revisor og revisor i selskap som kontrollutvalget i kommunen ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjon i. Bakgrunnen for saken er en selskapskontroll i bomselskapet Ferde. Både Finanstilsynet og TI-Norge uttalte til NRK at revisjonsselskapet kan være i en dobbeltrolle i denne saken. Departementet vil gi tilbakemelding i løpet av 2020.

KS

FKT hadde kontrakt med KS i forbindelse med planleggingen av arrangement under Arendalsuka. Vi hadde likevel ingen fellesarrangement sammen med KS i 2019, men KS 1. nestleder Mette Gundersen, var innleder på vårt arrangement.

Vi har også hatt kontakt med KS i forbindelse med arbeidet med veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. I dette prosjektet fungerte Therese Karlseng fra KS som uformell ekstern høringsinstans.

NKRF

FKT og NKRF har de siste årene hatt fellesmøte på Gardermoen i forbindelse med kontrollutvalgskonferansen til NKRF. I møte 7. januar mellom daglige ledere og styreleder i FKT, ble tema på møtet i 2019 bestemt: Forskrifter til kommuneloven, felles utspill om å holde liv i kontrollutvalgsboka og ellers om kurs og konferanser. Møtet

mellom styrene var 29. januar. Vi sende et fellesbrev til KMD om Kontrollutvalgsboken i februar.

Generalsekretæren møtte administrasjonen i NKRF 24. april for å utveksle synspunkt ifm. høringen til forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Generalsekretæren har også hatt møte med administrasjonen i NKRF for å drøfte innspill til prosjektet «nasjonal tilsynskalender».

Styreleder var gjest på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 30.-31. januar. Tilsvarende var NKRF gjest på FKTs fagkonferanse 4.- 5. juni. Styreleder var også gjest på NKRFs fagkonferanse i Hamar 12.- 13. juni.

Transparency International Norge (TI-N)

FKT har vært medlem i Transparency International Norge (TI-N) siden 1. januar 2008. Vi er også lokalisert i samme kontorfellesskap.

FKTs formål med dette medlemskapet er:

- kunne spørre TI-N når det oppstår spørsmål innen deres arbeidsfelt.
- Ambisjon om at FKT bør være representert på deres årsmøter.
- invitere TI-N som deltaker på FKTs fagkonferanser.
- aktuelt å be TI-N om å bidra på arrangement i regi av FKT

Tor Dølvik fra TI-Norge holdt innlegg på fagkonferansen i Kristiansand. Generalsekretæren var til stede på TI Norges årsmøte i Oslo 14. mai 2019.

4.6. Opplæring og veiledning

Noen aktiviteter på dette virkefeltet følger naturlig i etterkant av kommunevalget hvert fjerde år.

FKT har hatt en arbeidsgruppe i gang i hele 2019 som har laget materiale til opplæring av nye kontrollutvalg

Arbeidsgruppen består av:

- Styremedlem Marit Gilleberg, leder, KU-leder i Tolga kommune
- Styremedlem (fram til juni 2019) Roald Breistein, Sekretariat for kontrollutvalet, Hordaland fylkeskommune
- Arnar Helgheim, SEKOM-sekretariat
- Eva Bekkavik, Konsek Trøndelag IKS
- Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen

Arbeidsgruppen laget en opplæringspakke som inneholder følgende:

- 7 PP-presentasjoner om relevante tema.
- Eget kursopplegg for kontrollutvalgsledere – «kontrollutvalgslederskolen»
- PP-presentasjon om kontrollutvalgets rolle - til bruk i kommunens program for opplæring av nye folkevalgte.

I 2019 har FKT hatt flere arbeidsgrupper i gang som har jobbet med veiledere:

Kontrollutvalgets påse-ansvar overfor revisor

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Styremedlem Einar Ulla, leder, Sekretariatet for kontrollutvalet i Sogn og Fjordane fylkeskommune
- Nestleder Dag Robertsen, kontrollutvalget i Moss
- Tor-Harald Hustad, Sekretariatet for kontrollutvalget i Møre og Romsdal fylkeskommune
- Torbjørn Berglann, Konsek Trøndelag IKS
- Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen

Arbeidsgruppens mandat har vært å utarbeide et praktisk arbeidsverktøy som skal hjelpe kontrollutvalget og sekretariatet til å gjennomføre påse-ansvaret overfor revisor på en god og trygg måte.

Veilederen ble presentert på både på sekretariatskonferansen og på fagkonferansen. Vi arrangerte også et eget kurs 5.-6 november der vi gjennomgikk veilederen og relaterte tema.

Kontrollsjefen i Møre og Romsdal fylkeskommune, Tor Harald Hustad, var en sentral person i prosessen med veilederen og kurset.

Internkontroll i sekretariatene

På bakgrunn av innspill fra flere av våre medlemmer opprettet styret arbeidsgruppen «Internt kvalitetssystem i sekretariatene»

Arbeidsgruppen består av:

- Generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen, leder
- Wenche Sissel Olsen, Rogaland kontrollutvalgssekretariat
- Sveinung Talberg, Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal

Arbeidsgruppens mandat er å utarbeide en veileder som identifiserer nødvendige og tilstrekkelige internkontrolldokumenter for kontrollutvalgssekretariat. Videre skal

veilederen foreslå hvordan innholdet i internkontrolldokumentene kan tilpasses virksomheten i sekretariatene. Vi fortsetter arbeidet i 2020.

Samordning av kommunal egenkontroll og statlig tilsyn

I februar 2019 fikk FKT tildelt et oppdrag fra Kommunal- og Moderniseringsdepartementet om å utarbeide en veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. Prosjektet ble finansiert over statsbudsjettet og FKT fikk tildelt kr. 350 000,-.

Prosjektet ble organisert med en styringsgruppe og prosjektgruppe. Styreleder Benedikte Muruvik Vonen og generalsekretær Anne-Karin Femanger Pettersen ledet hhv. styringsgruppen og prosjektgruppen.

Prosjektgruppen:

- Leder Anne-Karin Femanger Pettersen, FKT
- Torbjørn Berglann, Konsek Trøndelag IKS
- Leif Aarebrot, Kontrollutvalget i Oppegård kommune
- Fakra Butt, fylkesmannen i Oslo og Viken
- Petter Lodden, fylkesmannen Vestfold og Telemark

Styringsgruppen:

- Leder Benedikte Muruvik Vonen, FKT
- Ivar Mork, Kontrollutvalget i Ulstein kommune
- Ragnhild Spigseth, KMD
- Tor Ole Holbek, NKRF
- Vigdis Rotlid Vestad, fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Roar Vevelstad, rådmann Halden kommune

Målgruppene for veilederen er fylkesmannsembetene, andre statlige tilsynsmyndigheter og kommunenes egne kontrollorganer (kontrollutvalg, sekretariat og revisjon) og kommunen som tilsynsobjekt.

Utkast til veileder ble sendt til departementet før jul. Det er departementet som står for ferdigstilling og utgivelse i 2020.

Medlemspleie

FKT har i løpet av året mottatt en rekke henvendelser fra medlemmene innenfor forskjellige områder. Henvendelsene er besvart løpende. Henvendelsene har handlet om:

- innsynretten til kontrollutvalget
- antall og omfang på forvaltningsrevisjonsrapporter
- offentliggjøring av dokumenter på sekretariatets hjemmeside
- ansvar for kontrollutvalgets arkiv
- valg av sekretariatsordning
- habilitet
- kontrollutvalgets innstillingsrett
- grenseoppgangen mellom sekretariatsarbeid og revisjon
- retten til å søke om fritak fra verv
- behandling av kontrollutvalgets budsjett
- hjemmel for å unnta dokument fra offentligheten

- skiftet mellom fast medlem og varamedlem midt i saksbehandlingen

Blant henvendelsene var det naturlig nok flere som handlet om valg til kontrollutvalg:

- Hvem er valgbar?
- Nyvalg vs. suppleringsvalg
- Valg av vararepresentanter
- Hvem (i kontrollutvalget) kan sitte i kommunestyret?
- Hva betyr det at lederen i kontrollutvalget ikke kan tilhøre «ordførers parti eller gruppe»?

Personvernombud i sekretariatene

Fra høsten 2018 har FKT tilbudt personvernombudstjeneste til kontrollutvalgssekretariat. Ordningen er etablert etter oppfordring fra medlemmer. Ved utgangen av 2019 var det fem sekretariat som benytter seg av ordningen. Det er obligatorisk for offentlige organ å ha personvernombud. Den lave oppslutningen blant sekretariatene kan skyldes at det har vært usikkert om sekretariat som ikke er en del av kommunen, kan defineres som «offentlig organ».

Faglige innlegg

Generalsekretæren har holdt innlegg på ulike arrangementer:

- Samling 28. februar i fm prosjektet Nasjonal tilsynskalender. Her var temaet FKTs forventninger til tilsynskalenderen.
- Dagseminar i regi av Kommunal- og regionaldepartementet 13. juni. Temaet var veilederen om samordning av statlig tilsyn med kommunal egenkontroll.
- Tilsynsforum 4. desember og fagdag 5. desember hos fylkesmannen i Møre og Romsdal. Her var temaet samordning av statlig tilsyn og kommunal egenkontroll.

Juridisk rådgivning

Styret har hatt løpende avtaler om rådgivning og juridisk bistand med Jan Frithjof Bernt. Avtalen har vært benyttet to ganger i 2019.

Hjemmesiden:

Ellers er det som nevnt tidligere vår hjemmeside www.fkt.no som er vårt viktigste talerør og informasjonskanal overfor medlemmer og andre mellom årsmøter og konferanser.

Oslo, 23.3 2019

Benedikte Muruvik Vonen
styreleder

Dag Robertsen, nestleder

Marit Gilleberg

Ivar Mork

Einar Ulla

Liv Tronstad